

Iskolai szociális munka szakirányú továbbképzési szak

1. **A szakirányú továbbképzési szak megnevezése:** iskolai szociális munka szakirányú továbbképzési szak
2. **A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:** iskolai szociális munkás

A szakirányú továbbképzésben szerzhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése angolul: School Social Worker

3. **A szakirányú továbbképzés besorolása:**

3.1. képzési terület szerinti besorolása: társadalomtudomány képzési terület

3.2. a végzettségi szint besorolása:

3.2.1. ISCED 1997 szerint: 5A

3.2.2. ISCED 2011 szerint: 6

3.2.3. az európai keretrendszer szerint: 6

3.2.4. a magyar képesítési keretrendszer szerint: 6

3.3. a szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása:

3.3.1. ISCED 1997 szerint: 762

3.3.2. ISCED-F 2013 szerint: 0923

4. **A felvétel feltétele(i):**

Legalább alapképzésben (korábban főiskolai szintű képzésben) szerzett oklevél bölcsészettudomány, pedagógusképzés vagy társadalomtudomány képzési területen.

5. **A képzési idő, félévekben meghatározva:** 2 félév

6. **A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 60 kredit

7. **A képzés célja és a szakmai kompetenciák (tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség):**

7.1. A képzés célja: olyan multidiszciplináris és interprofesszionális szakemberek képzése, akik társszakmákkal (pedagógus, gyógypedagógus, védőnő, pszichológus, rendőr, stb.) együttműködve végzik tevékenységüket annak érdekében, hogy feltárják és hatékonyan kezeljék a családi és iskolai krízisekből (pl. a családon belüli, kapcsolati és az iskolai erőszakból fakadó) problémáikat, enyhítsék a kulturális feszültségeket, a gyermekszegénységből eredő hátrányokat, megelőzzék az iskolai, közösségi kirekesztődést a közösségi kapcsolatok erősítésével. A közvetetten az iskolai szociális munka eszközeivel csökkentsék az iskolai kudarcok kialakulásának, az iskolakerülésnek, valamint az iskolai lemorzsolódásnak a kockázatát.

7.2. Szakmai kompetenciák:

7.2.1. Tudás:

- birtokában van az iskolai szociális munka aktuális és korszerű nemzetközi szakirodalmi ismereteinek;
- ismeri az iskolai szociális munkával, pedagógiai munkával, gyermekvédelmi tevékenységekkel kapcsolatos jogi szabályozásokat, törvényi háttérrel;
- tisztában van az iskolai szociális munka és pedagógiai kutatás módszertani vonatkozásaival;
- rendelkezik olyan elméleti és módszertani ismeretekkel, amelyek birtokában a felmerülő problémák, megoldandó feladatok során korrektív és/vagy preventív megoldásokkal szolgál;
- ismeri az iskolai szociális munka során alkalmazható beavatkozási módokat;
- ismeri és érti a szakmai területhez kapcsolódó pszichológiai, jogi, pedagógiai, egészségügyi, szociológiai tudományok szociális munkához tartozó fogalomkészletét;
- ismeri és érti a társadalom működését, a társadalmi folyamatokat, társadalmi és szociális problémák keletkezését, jelenlétét és a veszélyeztető tényezőket, valamint hogy mind ezek hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra, szervezetekre és közösségekre;
- ismeri és érti a társadalompolitika területeit, a szociálpolitika meghatározó irányait, elosztási mechanizmusait, valamint az egyéni, családi, közösségi élethelyzetekben és a társadalmi és szociális problémák kezelésében alkalmazható szociálpolitikai alapelveket és technikákat;
- ismeri és érti a társadalmi egyenlőtlenségeket, megismeri az egyenlőtlenségek és a kirekesztés csökkentése érdekében felhasználható szociálpolitikai eszközöket;
- ismeri és érti a szociális munka szerepét, lényegét, funkcióit, komplexitását, multi-, interdiszciplináris jellegét;
- ismeri a szociális szolgáltatási rendszert, a közszféra, valamint a magánszféra - ezen belül civil-, egyházi, piaci szféra – rendszerét;
- ismeri más segítő szakmák kompetenciaköréit, felkészült a gyakorlat során felmerülő problémák szakmai illetékességének felismerésére, és más szakmák szakembereivel való szakszerű együttműködésre.

7.2.2. Képesség:

Képes:

- kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát;
- a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra;
- szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére;
- az egészségmegőrző szemlélettel az iskolai közösséghez tartozó egészséges életvitelének gyakorlati megvalósításában segítséget nyújtani;
- a szakmai csapatmunkára, a partneri együttműködésekre az érintettekkel, szakmai szervezetekkel, a társszakmák és a közigazgatás szakembereivel, civilekkel, önkéntesekkel, közösségi szolgálaton részt vevő diákokkal.

7.2.3. Attitűd:

- az iskola társadalmának szociális problémáira fókuszáló szemléletmóddal a másodlagos és harmadlagos prevenció során ökológiai szemlélettel a jelenségeket tágabb kontextusban értelmezi;
- az iskolában felmerülő szociális és/vagy társas viszonyhoz kötődő problémák megoldásához szükséges valamennyi lehetséges erőforrás mozgósításával az iskola társadalmának (tanulók, tanárok, szülők, egyéb iskolai aktorok) és a helyi közösség élet formálásán, helyreállításán, működőképességének biztosításán dolgozik;
- munkájával hozzájárul az iskolai élet zavartalan működéséhez szükséges komplex feltételek megvalósításához, ezáltal közvetve a tanulók szocializációs, illetve tanulmányi sikereihez;
- érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett;
- nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez;
- elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

7.2.4 Autonómia és felelősség:

- munkáját minden körülmények között felelősen, a szociális munka és a pedagógia, szociálpedagógia értékeit és alapelveit, a szociális szakmai etikai kódex iránymutatásait figyelembe véve, elméleti és gyakorlati megalapozottsággal végzi és képviseli;
- elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékkezősség mellett;
- autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét az iskolában a társszakmákkal való együttműködés során, a segítő munka közvetlen gyakorlatában, a különböző szinteken megvalósított team munkában;
- felelősséget vállal a szolgáltatásokat igénybe vevők életébe történő beavatkozásért;
- elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre;
- felelősséget vállal a rábízott információkért, valamint a dokumentációban rögzített adatokért, titoktartási kötelezettségét megtartja;
- szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, képzésekben és továbbképzésekben, szupervízióban fejleszti önismeretét, önértékelését és szakmai tudását;
- tevékenységét a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzés, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók jellemezik;
- elméleti és módszertani ismereteinek birtokában szakmai kapcsolatrendszerén keresztül autonóm módon felelősen alkalmazza az iskolai szociális munka során hatékony feladatmegoldást elősegítő preventív és/vagy korrektív módszereket.

8. A szakirányú továbbképzés szakmai jellemzői, a szakképzettséghez vezető szakterületek és azok kreditaránya, melyből a szak felépül:

8.1. Alapozó tárgyak: 10-15 kredit

Bevezető iskolai szociális munka ismeretkörökbe: a globalizáció következtében fennálló potenciális változások a családi, az iskolai és a társadalom kapcsolatában, az alkalmazott jogszabályok, nemzetközi vonatkozások.

8.2. Szakmai törzsanyag: 35-45 kredit

Az iskolai szociális munka pedagógiai, pszichológiai, és módszertani vonatkozásai; a társadalmi és gazdasági folyamatok, az iskola és a gyermekvédelem összefüggéseinek kérdései és a szakma válaszai, beavatkozási stratégiák.

8.3. Választható ismeretek: 5-10 kredit

Kutatásmódszertan, hatékony kommunikáció, teljesítménymérés, önértékelés.

8.4. Szakdolgozat: 5 kredit